

ETYKA W PRACY

Cel: Uczeń rozróżnia pojęcia: „etyka pracy”, „etyka zawodowa”, „kodeks etyki zawodowej”; rozróżnia etyczne i nieetyczne zachowania w pracy; uczy się, jak reagować na nieetyczne postawy pracodawcy.

klasy VII-VIII szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowe

wydrukowane ćwiczenie w formacie A4 (Załącznik 1)

Zajęcia krok po kroku

WSTĘP

Zapytaj uczniów, czy słyszeli kiedyś określenia „etyka pracy”, „etyka zawodowa”, „kodeks etyki zawodowej” i czy orientują się co one znaczą. Odpowiedzi możecie zapisywać na tablicy/kartkach papieru. Następnie przeczytajcie na głos zanotowane pomysły.

Porozmawiajcie:

- Jak uczniowie rozumieją przytoczone definicje?
- Co oznacza słowo „moralnie”?
- Co oznacza, że ktoś zachowuje się etycznie w pracy?
- Czy tylko osoby pracujące na odpowiedzialnych stanowiskach powinny zachowywać się etycznie?
- Jakie zachowania mogą być uznawane za nieetyczne bądź na granicy etyki?

ĆWICZENIE 1

Uczniowie pracują indywidualnie. Rozdaj uczniom wydrukowane i wycięte karteczki z opisami różnych zachowań, a także wydrukowane kartki A4 z napisami **Etyczne** i **Nieetyczne** (Załącznik 1). Każdy uczeń powinien dostać komplet karteczek i dwie kartki A4.

Poproś uczniów o ocenienie, które zachowania i postawy są moralnie dopuszczalne, a które nie. Poinstruuuj grupę, żeby opisy konkretnych zachowań przyporządkowali odpowiednio do kartki z napisem **Etyczne** lub **Nieetyczne**.

(Rozwiązanie znajdziesz w Załączniku 2).

Zapytaj uczniów, czy mieli problem z przyporządkowaniem któregoś z zachowań, a następnie przeczytaj im rozwiązanie tego ćwiczenia. Zwróć uwagę uczniów na to, że niektóre z pozorów nieetyczne zachowania mogą takie nie być w konkretnej sytuacji.

ĆWICZENIE 2

Do wypisanych na karteczkach zachowań postarajcie się przyporządkować znane uczniom zawody, których dana kwestia może dotyczyć. Możecie wykonać to ćwiczenie wspólnie całą klasą, możesz też podzielić uczniów na grupy. Następnie, gdy wyczerpią się pomysły, przejdźcie do **Mapy Karier** i za pomocą kostki losujcie zawody. Przy każdej wylosowanej profesji zastanówcie się, **na jakie dylematy etyczne narażone mogą być osoby wykonujące ten zawód?**

ĆWICZENIE 3

Podziel klasę na 3-4 osobowe grupy i rozdaj im puste kartki A4. Każdy zespół ma za zadanie wypisać **przykłady nieetycznych zachowań pracodawców**. Na wykonanie ćwiczenia przeznacz ok. 10 minut. Powiedz uczniom, że kiedy skończą im się pomysły to mogą szukać informacji w internecie.

ĆWICZENIE 4

Poproś uczniów o wykonanie naszego **interaktywnego quizu** dotyczącego prawidłowego reagowania na nieetyczne zachowanie pracodawcy: https://h5p.pistacja.tv/wp-admin/admin-ajax.php?action=h5p_embed&id=2357

PODSUMOWANIE

Podyskutujcie:

- Gdzie przebiega granica między tym, co akceptowalne, a tym, co nie?
- Do kogo można się zwrócić o poradę?
- Czy warto na ten temat rozmawiać ze współpracownikami/przełożonymi?

Jeśli spodobał Ci się ten pomysł na lekcję, chcesz podzielić się swoimi wrażeniami z przeprowadzonych zajęć albo masz inne pomysły na wykorzystanie materiałów **Mapy Karier**, napisz do nas na adres kontakt@mapakarier.org.

Autorka: Jadwiga Stach

ETYCZNE

NIEETYCZNE

<p>Codziennie spóźnianie się do pracy</p>	<p>Wynoszenie z firmy materiałów biurowych (zszywek, kartek do drukarki, długopisów)</p>
<p>Przywłaszczanie sobie cudzych pomysłów, projektów, itp.</p>	<p>Oczernianie współpracowników przed przełożonymi</p>
<p>Korzystanie ze służbowego samochodu w sprawach nie związanych z pracą</p>	<p>Drukowanie prywatnych dokumentów na firmowej drukarce</p>
<p>Wychodzenie wcześniej z pracy bez uprzedniego poinformowania przełożonych</p>	<p>Rozmawianie o tajemnicach firmy z osobami, które w niej nie pracują</p>
<p>Regularne prowadzenie prywatnych rozmów telefonicznych podczas pracy</p>	<p>Przeglądanie internetu w sprawach niezwiązanych z obowiązkami zawodowymi</p>

<p>Korzystanie z „załatwionych po znajomości” zwolnień lekarskich</p>	<p>Lekceważenie poleceń pracodawcy</p>
<p>Deklarowanie wykonania zadań, których nie jest się w stanie zrobić</p>	<p>Publiczne obwinianie innych o własne błędy i złe decyzje</p>
<p>Przestrzeganie zasad BHP</p>	<p>Punktualność</p>
<p>Dotrzymywanie terminów</p>	<p>Zostawanie po godzinach w pracy w sytuacji awaryjnej</p>
<p>Sporadyczne „wychodzenie ze strefy komfortu” i wykonywanie zadań, które są trudne</p>	<p>Uczestniczenie w kursach, szkoleniach związanych z wykonywaną pracą</p>

<p>Pomaganie nowym pracownikom we wdrożeniu się w ich obowiązki</p>	<p>Zgłaszanie przełożonym zachowań współpracowników, które szkodzą firmie</p>
<p>Przestrzeganie wewnętrznych regulaminów</p>	<p>Proponowanie zmian, które korzystnie wpłyną na pracę w firmie</p>
<p>Zastępowanie chorego/nieobecnego pracownika w pracy</p>	<p>Korzystanie z AI za zgodą pracodawcy</p>
<p>Korzystanie z dostępnych benefitów pracowniczych</p>	<p>Odmowa wykonania zadania, do którego nie ma się kwalifikacji</p>
<p>Fałszowanie dokumentacji firmowej</p>	<p>Wykorzystywanie całego dostępnego urlopu</p>

ETYCZNE

1. Przestrzeganie zasad BHP
2. Punktualność
3. Dotrzymywanie terminów
4. Zostawianie po godzinach w pracy w sytuacji awaryjnej
5. Sporadyczne „wychodzenie ze strefy komfortu” i wykonywanie zadań, które są trudne
6. Uczestniczenie w kursach, szkoleniach związanych z wykonywaną pracą
7. Pomaganie nowym pracownikom we wdrożeniu się w ich obowiązki
8. Zgłaszanie przełożonym zachowań współpracowników, które szkodzą firmie
9. Przestrzeganie wewnętrznych regulaminów
10. Proponowanie zmian, które korzystnie wpłyną na pracę w firmie
11. Zastępowanie chorego/nieobecnego pracownika w pracy
12. Korzystanie z AI za zgodą pracodawcy
13. Korzystanie z dostępnych benefitów pracowniczych
14. Odmowa wykonania zadania, do którego nie ma się kwalifikacji
15. Wykorzystywanie całego dostępnego urlopu

NIEETYCZNE

1. Codzienne spóźnianie się do pracy
2. Wnoszenie z firmy materiałów biurowych
3. Przywłaszczanie sobie cudzych pomysłów, projektów, itp.
4. Oczernianie współpracowników przed przełożonymi
5. Korzystanie ze służbowego samochodu w sprawach nie związanych z pracą
6. Drukowanie prywatnych dokumentów na firmowej drukarce
7. Wychodzenie wcześniej z pracy bez uprzedniego poinformowania przełożonych
8. Rozmawianie o tajemnicach firmy z osobami, które w niej nie pracują
9. Regularne prowadzenie prywatnych rozmów telefonicznych podczas pracy
10. Przeglądanie internetu w sprawach niezwiązanych z obowiązkami zawodowymi
11. Korzystanie z „załatwionych po znajomości” zwolnień lekarskich
12. Lekceważenie poleceń pracodawcy
13. Deklarowanie wykonania zadań, których nie jest się w stanie zrobić
14. Fałszowanie dokumentacji firmowej
15. Publiczne obwinianie innych o własne błędy i złe decyzje